

УДК 347.77

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2021.3.04>**Єлизавета Кібець,**

аспірантка кафедри цивільного права № 1

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ПОНЯТТЯ ТОВАРУ, ЩО МІСТИТЬ ДИЗАЙНЕРСЬКЕ РІШЕННЯ, У СИСТЕМІ ТРАНСКОРДОННОЇ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ПРАВ

Сфера охорони прав інтелектуальної власності після набуття чинності Угодою про асоціацію з ЄС почала активно реформуватися. Це знайшло своє відображення в поступовому приведенні законодавства України до стандартів *acquis* ЄС, створенню умов для посилення економічних та торговельних відносин, створення умов для досягнення належного та ефективного рівня охорони і захисту прав інтелектуальної власності, спрощення створення і комерційного використання інноваційних продуктів та продуктів творчої діяльності на території Сторін. Продукти творчої діяльності, такі як дизайнерські рішення у сфері моди, що виражені у товарах, можуть отримувати охорону як об'єкти права інтелектуальної власності. Дизайнерське рішення, втілене у певному товарі, може діставати охорону одним або декількома інститутами інтелектуальної власності. Дизайнерські рішення у сфері моди в законодавстві прямо не визначені, однак їхні властивості знаходять відображення в ознаках різних об'єктів права інтелектуальної власності. У цій статті наведено приклади того, яким дизайнерським рішенням у сфері моди кореспондують які об'єкти права інтелектуальної власності. Також у статті проаналізовано, які об'єкти права інтелектуальної власності, що містяться в дизайнерському рішенні, мають транскордонну охорону, а які фактично позбавлені уваги митних органів під час імпорту та експорту. Проаналізовано внесені зміни до нормативно-правових актів у сфері застосування заходів щодо сприяння охороні і захисту прав інтелектуальної власності та співвіднесено з чинними нормами цивільного законодавства України. Проаналізовано проблеми, з якими стикаються дизайнери індустрії моди під час оформлення прав інтелектуальної власності на свої вироби. Запропоновано ввести поняття «дизайнерське рішення у сфері моди» та надати «тілговий режим охорони дизайнерським рішенням у сфері моди, що містять об'єкти права інтелектуальної власності». Державна підтримка молодих дизайнерів в Україні дозволить сектору легкої промисловості розвиватись та сприятиме стабілізації економіки країни.

Ключові слова: об'єкти права інтелектуальної власності, торгова марка, корисна модель, авторське право та/або суміжні права, промисловий зразок, незареєстрований промисловий зразок, корисна модель, комерційне найменування.

Постановка проблеми. Дизайнерське рішення у сфері моди знаходять своє відображення у товарах легкої промисловості, таких як текстильні вироби, галантерейні вироби, парфуми, косметика, біжутерія та ювелірні вироби.

Продукція легкої промисловості, а саме одяг та галантерейні вироби, завжди займали чільне місце в економіці країни. Одяг та взуття віднесені до товарів першої необхідності, а отже, становлять витратну частину бюджету кожної української сім'ї. За даними Держкомстату, витрати українців на одяг і взуття за місяць становлять 5,3 % у 2016 р.; 4,9 % – у 2018-2019 рр. та 4,1 % – у 2020 р. [1].

При цьому варто звернути увагу на походження товарів. Україна за 9 місяців 2020 року

здійснила експорт текстильних матеріалів і виробів на 573 281 300 дол. США, взуття – на 113 519 500 дол. США, а імпорт за текстильні матеріали і вироби – 1 655 646 100 дол. США, взуття – на 306 668 900 дол. США [2]. За даними статистики імпорт одягу та взуття втричі перевищує експорт. Тобто українські споживачі переважно задовольняють свої потреби товарами із-за кордону, хоча ми маємо і власне виробництво.

В умовах жорсткої конкуренції все більшого значення для зайняття чільного місця на світовому ринку набуває конкурентоспроможність товарів. Для товарів індустрії моди конкурентоспроможність складається з таких критеріїв, як: якість, дизайн, нові споживчі, медико-біологічні, функціональні та інші властивості [3].

Дизайн товарів легкої промисловості або дизайнерські рішення втілені у виробах легкої промисловості є однією з умов конкурентоспроможності товарів як на внутрішньому ринку, так і на світовому ринку.

За даними дослідження «Стан розвитку дизайну в Україні», що проводилось у 2019 році агенцією економічного розвитку PPV Knowledge Networks за підтримки Українського культурного фонду, 80 % дизайнерів вбачають необхідність у вдосконаленні норм щодо захисту їхніх авторських прав. Також дизайнери констатували, що мають складнощі із застосуванням правової бази до своїх виробів [4], тобто самостійно скористатися правом на охорону права інтелектуальної власності українські дизайнери можуть.

На це є декілька причин, а саме: незрозуміло, який виріб може отримати охорону (є охороноздатним), а який ні; незрозуміло, який інститут права інтелектуальної власності який виріб може охороняти; коштовність реєстрації. Цей перелік не є вичерпним.

Франція змогла свого часу зміцнити економіку завдяки легкій промисловості. Французьке законодавство визнало необхідність надання правової охорони дизайну одягу та галантерейних виробів і прирівняло дизайнерські рішення охороняються авторським правом, і це дало змогу дизайнерам розвиватись, користуватися пільговим оподаткуванням та державними фінансовими програмами в рамках програм розвитку мистецтва.

Правове регулювання охорони дизайнерських рішень у сфері індустрії моди в Україні сьогодні має велике значення і для стимулювання українських дизайнерів, і для розвитку легкої промисловості, і для економіки держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній науці цивільного права відсутні комплексні дослідження питання правового положення дизайнерських рішень у сфері моди. Водночас серед практикуючих юристів це питання стоїть гостро і породжує жваву дискусію. Вивченням інституту права інтелектуальної власності та правового положення дизайнерських рішень займались: В. Гаврилов, Л. Кучинська, А. Берестовська, В. Макода, О. Осіпова, А. Федоров, О. Бондаренко, В. Вірченко, Н. Халаїв, О. Харитонова, А. Юрченко, І. Шуміло.

Мета статті – дослідити, як можна отримати охорону права інтелектуальної власності на дизайнерські рішення у сфері індустрії моди, яким чином здійснюється охорона товарів, що містять дизайнерські рішення, у процесі трансграничного товарообігу.

Виклад основного матеріалу. Дизайнерські рішення у сфері моди, втілені у товарах, здобувають охорону інститутами права інтелектуальної власності як на території України, так і в процесі трансграничного товарообігу.

Втілене у товарі дизайнерське рішення може містити в собі: авторське право, промисловий зразок, корисну модель, торгову марку, географічне зазначення, комерційне найменування. Однак за наявності у товарі одразу декількох об'єктів права інтелектуальної власності звичай автор реєструє не всі, а один/два через коштовність реєстрації (отримання свідоцтва чи патенту).

Авторське право. Закон України «Про авторське право та суміжні права» у ст. 8 містить невичерпний перелік об'єктів авторського права і разом із тим зазначає, що правова охорона поширюється тільки на форму твору і не поширюється на будь-які ідеї, теорії, принципи, способи, концепції, відкриття, навіть якщо вони виражені, описані, пояснені, проілюстровані у творі [5]. При цьому визначення «твору» в законі не наводиться. Також важливим у цій статті є те, що «охороні підлягають всі твори, як оприлюднені, так і не оприлюднені, як завершені, так і не завершені, незалежно від їх призначення, жанру, обсягу, мети (освіта, інформація, реклама, пропаганда, розваги тощо) у будь-якій матеріальній формі» [5].

Така позиція законодавця значно розширює коло об'єктів вітчизняного захисту порівняно з положеннями Бернської конвенції, в якій зазначається, що за законодавством країн Європейського Союзу зберігається право зазначити, що художні та літературні твори або їх види не підлягають охороні, якщо вони не закріплені в тій або іншій матеріальній формі [6].

Так, наприклад, в Україні перенесення з паперу на тканину малюнку є відтворенням, незважаючи на зміну форми існування твору, тканина стає примірником малюнку. Е. П. Гаврилов з цього приводу зазначає, що «переведення площинного зображення в об'ємне і навпаки – переведення об'ємного твору в площинне, якщо вони включають елементи творчості, не можуть розглядатися як відтворення. Але, звичайно, якщо творчість при цьому не привноситься, це випадок відтворення» [7, с. 20].

Загальновідомо, що орнаменти тканин ще у 1787 році набули охорону засобами авторського права, одними з перших серед інших об'єктів авторського права [8, с. 120].

У Кодексі інтелектуальної власності Франції (п. 14) під об'єктами права інтелектуальної власності розуміються вироби

сезонної індустрії одягу та аксесуарів. Сезонною індустрією з виготовлення одягу та аксесуарів вважаються ті галузі, які у зв'язку з вимогами моди постійно змінюють форму та зовнішній вигляд своєї продукції, а саме: швейна та хутряна галузь, галузь спідньої білизни, вишивка, мода, взуттєва галузь, галузь із шиття рукавичок, шкіряна галантерея, виготовлення тканин високої новизни або призначених для високої моди (*haute couture*), виготовлення аксесуарів та взуття, фабрики, що виготовляють тканини для меблів [9].

Промисловий зразок. Промисловий зразок у ст. 1 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки» визначається як результат творчої діяльності людини у галузі художнього конструювання. У ч. 2 ст. 5 цього Закону зазначається, що об'єктом промислового зразка може бути форма, малюнок чи розфарбування або їх поєднання, які визначають зовнішній вигляд промислового виробу і призначені для задоволення естетичних та ергономічних потреб [10]. Цивільний Кодекс України, як більш пізній нормативно-правовий акт, вже не містить поняття «художнє конструювання» та «ергономічні потреби» і визначає критерії придатності промислового зразка для набуття права інтелектуальної власності в ст. 461: промисловий зразок повинен бути новим відповідно до закону. Так, у ч. 2 ст. 461 ЦКУ зазначається, що об'єктом промислового зразка можуть бути форма, малюнок чи розфарбування або їх поєднання, що визначають зовнішній вигляд промислового виробу [11].

Будь-яке дизайнерське рішення завжди виражає форму елементів предметного середовища і виражається малюнком (ескізом, кресленням). Тобто майже всі промислові зразки є дизайнерськими рішеннями, але не всі дизайнерські рішення можуть стати промисловим зразком, а тільки ті з них, які відображають вигляд промислового виробу.

Якщо говорити про умову новизни, то промисловий зразок визнається новим, якщо сукупність його суттєвих ознак не стала загальнодоступною у світі до дати подання заявки до Установи або якщо заявлено пріоритет до дати її пріоритету. Крім того, у процесі встановлення новизни промислового зразка береться до уваги зміст усіх раніше одержаних Установою заявок, за винятком тих, що на зазначену дату вважаються відкликаними або за ними Установою прийняті рішення про відмову у видачі патентів і вичерпані можливості оскарження таких рішень (ч. 2 ст. 6 ЗУПЗ) [10].

Це значно звужує коло дизайнерських рішень, що можуть бути зареєстровані як

промисловий зразок, оскільки мода існує впродовж всього життя людства і дизайнерам не так легко створити нову та оригінальну модель. Модні тенденції циклічно повертаються в колекціях дизайнерів, та ще однією особливістю є саме недовготривалий строк експлуатації виробів. Зазвичай дизайнерська річ є актуальною один-три сезони, тому немає сенсу отримувати патент зі строком охорони 5 років на річ, що за півтора року вже не буде використовуватися патенто власником у виробництві. Тому патенти у сфері моди застосовуються лише для охорони тих дизайнерських рішень, які стали класичними та знаковими для цього бренду і випускаються майже у кожній колекції з різними незначними змінами.

Французький будинок моди *Hermès* від 2010 р. отримав патент на промисловий зразок в Україні на сумку, а *Chanel* у 2020 р. – на поясну сумку [12].

Державний реєстр патентів України на промислові зразки налічує: близько 70 патентів на сумки, близько 90 на підощву для взуття та 404 на хутрянні пальто.

У процесі поступового приведення законодавства України до стандартів *acquis ЕС* закон України про охорону прав на промислові зразки було доповнено новим поняттям «незареєстрований промисловий зразок». Незареєстрований промисловий зразок вважається доведеним до загального відома, якщо він був опублікований, експонований на виставці, використаний у торгівлі або в інший спосіб оприлюднений таким чином, що під час звичайного провадження господарської діяльності такі заходи з об'єктивних причин могли стати відомими у колах, що спеціалізуються у відповідній галузі і провадять свою діяльність на території України (ст. 6, 10).

Незареєстровані промислові зразки, з першого погляду, покликані вирішити проблеми дизайнерів, оскільки: не потребують реєстрації; строк правової охорони – 3 роки від дати його доведення до загального відома (ч. 4 ст. 5, 10); власник має право забороняти його копіювання та використання із застосуванням промислового зразка, застосування такого виробу, пропонування для продажу в тому числі через Інтернет, продаж, імпорту (ввезення), експорт (вивезення) та інше введення його в цивільний оборот або зберігання такого виробу в зазначених цілях (ч. 9 ст. 20, 10); на вимогу власника порушення його прав має бути припинено і збитки відшкодовані (ст. 26, 10).

Однак у разі транскордонного товарообігу застосування правової охорони до незареєстрованого промислового зразка неможливо, оскільки для реєстрації в Митному

реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності необхідно подати до Держмитслужби заяву про реєстрацію об'єкта ПІВ у митному реєстрі разом із копією документа, який підтверджує реєстрацію в Україні права інтелектуальної власності [13].

Корисна модель. В якості корисних моделей дизайнерські рішення у сфері моди, як правило, не мають такої характеристики, як винахідницький рівень. До винаходів у цій сфері можна віднести одягове обладдя та виробництво тканин. У цивільному законодавстві Російської Федерації в якості винаходів розглядають тканини з мікрокапсулами, є-текстиль, фایбертроніку, енерговиробляючі тканини, нанотканини, пластик та рідкий одяг, який завжди сидить по фігурі [14]. Також патенти на корисну модель в Україні реєструються та різні тканини, на підшву для взуття [15] та різні сумки: сумку-кляч, сумку-трансформер, сумку зі змінною лицьовою оболонкою, сумку, що складається [16].

Торгова марка (знак для товарів та послуг). У ст. 492 Цивільного Кодексу України зазначається, що торговельною маркою може бути будь-яке позначення або будь-яка комбінація позначень, які придатні для вирізнення товарів (послуг), що виробляються (надаються) однією особою, серед товарів (послуг), що виробляються (надаються) іншими особами. Такими позначеннями можуть бути, зокрема, слова, літери, цифри, зображувальні елементи, комбінації кольорів [11].

А. В. Тофіло зазначає, що «колір або поєднання кольорів як таке може бути зареєстровано, як знак якщо це не основний колір (чорний, білий та сім кольорів, що складають кольори веселки). Рухомі позначення (позначення зображення, що рухається) являють собою малюнок, зображення, слова, що рухаються. Зокрема, таким знаком може бути анімаційне зображення, геометрична фігура, що здійснює певні рухи у часі...» [17]. Вітчизняне законодавство не містить обмежень щодо кольорів, які використовуються для зображення тієї чи іншої торгової марки.

А. А. Шестимиров звертає увагу цивілістів на те, що «процес розробки позначення (товарного знаку) підпорядковується загальним методологічним закономірностям дизайнерського проектування» [18]. Водночас відсутність в українському законодавстві положення про авторство на торговельну марку не означає відсутність авторських прав на твір, що реєструється як торгова марка. Однак не всі позначення торговельних марок є дизайнерськими рішеннями. Так, прості словесні назви або абрєвіатури

не набуватимуть охорону як твори, лише як торгові марки.

Дизайнерськими ж позначення визнаються у вигляді композицій ліній, фігур різних форм, плям, кольорів, зображених на площині або в просторі, тобто форма та елементи позначення. Таким чином, можна зробити висновок, що авторське право буде виступати первинним по відношенню до прав на знак для товарів і послуг, на який отримано свідоцтво, оскільки в ч. 6 ст. 16 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» зазначається, що «виключне право власника свідоцтва забороняти іншим особам використовувати без його згоди зареєстрований знак не поширюється на здійснення будь-якого права, що виникло до дати подання заявки» [19].

Стаття 25 ЗУпЗТП визначає, що правова охорона на добре відомий знак здійснюється згідно зі ст. 6 bis Паризької конвенції, та вказує, що знак може бути визнаний добре відомим незалежно від реєстрації його в Україні [20].

У США за законом про товарні знаки (так званий «закон Ленхема») передбачено реєстрацію товарним знаком один колір. Це породило безліч судових спорів. У 2011 році Christian Louboutin захищав свої права у судовому процесі проти іншого французького будинку моди Yves Saint Laurent (YSL). Підставою звернення до суду був випуск монохромної колекції взуття, в тому числі і яскраво-червоного кольору маркою YSL, чим було порушено право на «червону підшву». У свою чергу YSL посилався на історію свого бренду та на колекції, які були випущені до реєстрації позивачем торгової марки «яскраво-червоного кольору». Апеляційний суд США дійшов висновку, що товарний знак Christian Louboutin обмежується використанням у виробках, в яких червона підшва контрастує з основною частиною виробу [21]. Таким чином, з одного боку, не обмежується право інших дизайнерів, і не створюється монополія на використання певною фірмою певного кольору, а з іншого боку, право на торгову марку захищається. Також відомі випадки реєстрації сумок: французький бренд Chanel отримав в Україні два патенти на сумки як знаки для товарів і послуг у 2017 та 2018 році [12].

Порівняно з промисловим зразком до торговельних марок висувається критерій не світової новизни, а лише локальної. Торгова марка дозволяє індивідуалізувати товари одного виробника по відношенню до інших виробників.

Для сфери індустрії моди ідентифікація виробника відіграє мало не найважливішу

роль, оскільки допомагає споживачу відрізнити товар одного виробника від іншого. У цивільному законодавстві передбачено три засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту та продукції, що ними виробляється: комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення. Ці об'єкти поєднують спільна мета – індивідуалізувати суб'єктів підприємницької діяльності, позначити різницю між ними, дати змогу відрізнити товари та послуги одного суб'єкта від однорідних товарів та послуг іншого, а також рекламувати як самого суб'єкта, так і якість та властивості його продукції (послуг) [22].

Комерційне найменування. Комерційне найменування дає можливість відрізнити одну особу від іншої особи з-поміж інших та не вводить в оману споживачів щодо справжньої її діяльності (ч. 1 ст. 489), водночас комерційне (фірмове найменування) може мати тільки юридична особа, яка є підприємницьким товариством (ч. 2 ст. 90) [11]. Право на комерційне (фірмове) найменування виникає з моменту першого використання та охороняється без обов'язкового подання заявки на нього.

Комерційні (фірмові) найменування для ідентифікації та захисту виробників та товарів сфери індустрії моди використовуються одночасно з торговими марками або окремо, як самостійний вид захисту. Однак певний ступінь схожості фірмового найменування та торгової марки може призвести до введення в оману споживачів.

Не всі підприємці на початку підприємницької діяльності реєструють торгову марку через коштовність та тривалість реєстрації, а користуються комерційним найменуванням для індивідуалізації себе на ринку.

Товари, що містять дизайнерське рішення. Законодавство України не містить визначення ані товарів, що містять дизайнерське рішення, ані поняття «дизайнерське рішення».

Наведемо для порівняння визначення із Закону «Про зовнішньоекономічну діяльність» (ст. 1): товар – будь-яка продукція, послуги, роботи, права інтелектуальної власності та інші немайнові права, призначені для продажу (оплатної передачі) [23], та з Митного кодексу (п. 57 ст. 4): товари – будь-які рухомі речі, у тому числі ті, на які законом поширено режим нерухомої речі (крім транспортних засобів комерційного призначення), валютні цінності, культурні цінності, а також електроенергія, що переміщується лініями електропередачі [24].

З цього можна зробити припущення, що поняття товару в Митному кодексі України

представлено у вужчій формі, ніж в ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність». Однак поряд із тим митне законодавство наводить визначення товарів піратських, контрафактних та товарів, що підозрюються у порушенні прав інтелектуальної власності.

Піратські товари – товари, що є предметами порушення авторського права та/або суміжних прав або права інтелектуальної власності на зареєстрований промисловий зразок в Україні та які являють собою або містять копії (п. 38¹ ст. 4) [24]. Копії незареєстрованого промислового зразка, піратськими не вважаються. Це породжує колізію норм митного законодавства із ч. 2 ст. 20 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки».

Товари з ознаками порушення авторського права і суміжних прав, прав інтелектуальної власності на винаходи, промислові зразки, торговельні марки, географічні зазначення, сорти рослин, компонування напівпровідникових виробів, прав, що надаються за сертифікатами додаткової охорони на лікарські засоби та засоби захисту рослин (п. 57¹ ст. 4) [24].

Контрафактні товари – товари, що є предметами порушення прав інтелектуальної власності на торговельну марку в Україні; та географічне зазначення (п. 17 ст. 4) [24].

Тобто митниця вповноважена контролювати переміщення товарів з об'єктами інтелектуальної власності в частині об'єктів: авторського права та/або суміжних прав; промисловий зразок; географічне зазначення; торговельну марку; винаходи.

Таким чином, з переліку об'єктів права інтелектуальної власності, встановленого цивільним законодавством України, підлягають транскордонному захисту лише частина об'єктів права інтелектуальної власності. Корисна модель та комерційне (фірмове) найменування залишилися поза увагою митних органів.

Висновки

Під час транскордонного обігу товарів з дизайнерським рішенням підлягають охороні в Україні лише ті, які містять у собі об'єкти права інтелектуальної власності: авторське право та/або суміжні права, промисловий зразок, географічне зазначення, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), винаходи.

Ті дизайнерські рішення, що здобули охорону за цивільним законодавством України у якості корисної моделі та комерційного (фірмового) найменування під час проходження кордону України залишаються поза увагою державних органів, оскільки у них

відсутні механізми перевірки дизайнерських рішень з таким правовим захистом.

У зв'язку з тим, що продукти індустрії моди є сезонними і постійно оновлюються і в різних країнах – різне законодавство, більшість товарів, що містять дизайнерські рішення, здобувають охорону тільки як торгова марка (знак для товарів і послуг). Під час проходження митного контролю товарів, торгових марок, зареєстрованих в Україні, у разі виникнення підозри у порушенні прав інтелектуальної власності уповноважені особи можуть застосовувати такі міри, як: призупинення митного оформлення, знищення, зміна маркування на товарах та їх упаковці відповідно до ст. 397 Митного кодексу України [24].

З іншого боку, якщо контрафактні товари ввезені без етикеток, наліпок, інструкцій з експлуатації або з етикетками нікому невідомої торгової марки – такі товари вільно проходять митний контроль. А вже на території України, після проходження митного контролю, дистриб'ютори додають етикетки, фурнітуру та логотипи із позначенням відомої торгової марки. Таким чином, *de jure* вимоги Митного кодексу дотримані, а *de facto* контрафактні товари ввезені. У такому разі має місце порушення як митного законодавства, так і законодавства у сфері прав інтелектуальної власності, а оскільки остання є частиною цивільного права, то, відповідно, наявне порушення цивільного законодавства України [25].

Дизайнерські рішення, втілені у виробках в Україні, спроможні отримати охорону одразу і як промисловий зразок, і торгова марка (знак для товарів і послуг), і як корисна модель, про що свідчить приклад із сумками, наведений у статті. Однак це свідчить про відсутність узгодженості та регламентації процедури надання охорони дизайнерським рішенням.

Для комплексного захисту дизайнерського рішення в системі транскордонної охорони інтелектуальних прав насамперед потрібно закріпити поняття «дизайнерське рішення» законодавчо. Така новація дасть можливість запустити процес більш детального нормотворення на рівні підзаконних актів, зокрема, у сфері митного оформлення товарів; це дасть змогу розширити перелік індикаторів, що будуть перевірятись митними органами і, відповідно, відсіювати контрафактний, піратський товар.

Окрім цього, враховуючи, що дизайнерські рішення у сфері індустрії моди мають сезонний короткостроковий характер, законодавчо варто закріпити «прискорений пільговий режим захисту» дизайнерських рішень індустрії моди: закріпити період (наприклад,

один рік), протягом якого таке дизайнерське рішення після подачі заявки на реєстрацію об'єкта інтелектуальної власності підлягає захисту, включаючи і транскордонне переміщення (експорт та імпорт), однак офіційні збори за реєстрацію платяться після спливу одного року. Такий режим дозволить авторам дизайнерських рішень зрозуміти їх актуальність і покупу спроможність товарів та запобігти значним витратам на реєстрацію об'єктів права інтелектуальної власності.

Список використаних джерел:

1. Статистичні данні Державної служби статистики: Витрати і ресурси домогосподарств України (за даними вибіркового обстеження умов життя домогосподарств). URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 21.12.2020).
2. Статистичні данні Державної служби статистики: Товарна структура зовнішньої торгівлі України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 22.01.2021).
3. Стратегія розвитку легкої промисловості РФ на період до 2020 року : затв. наказом Мінпромторгу РФ від 24.09.2009 № 853. URL: <https://zakonbase.ru/content/part/641284m> (дата звернення: 22.12.2020).
4. Кривецька Л., Кобринович М., Воробей В., Плющева О. Стан розвитку дизайну в Україні. Львів, 2019. 80 с. URL: http://uaculture.org/wpcontent/uploads/2020/01/232708_analitychnyj-zvit_monitoring-rozvytku-dyzajnu-v-ukrayini.pdf (дата звернення: 26.12.2020).
5. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3792-XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> (дата звернення: 22.12.2020).
6. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 25.10.1995 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051 (дата звернення: 15.12.2020).
7. Гаврилов Э. П. Комментарий Закона Российской Федерации об авторском праве и смежных правах: коментар. Москва: Фонд «Правовая культура», 1996. 20 с.
8. Бентли Л., Шерман Б. Право интеллектуальной собственности: Авторское право / пер. с англ. Санкт-Петербург: Юридический центр Пресс, 2004, 120 с.
9. Кодекс Интеллектуальной собственности Франции : станом на 28.12.2020 року. URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006069414/LEGISCTA000006161634/#LEGISCTA000006161634 (дата звернення: 22.12.2020).
10. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3688-XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12> (дата звернення: 25.12.2020).
11. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 р., № 435-IV / Верховна Рада України. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 22.12.2020).

12. Спеціальна інформаційна система Укрпатенту. URL: <https://sis.ukrpatent.org/uk> (дата звернення: 24.12.2020).

13. Про внесення змін до Порядку реєстрації у митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону від 09.06.2020 № 282 : наказ Міністерства Фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0548-20#Text> (дата звернення: 22.01.2021).

14. А. А. Гейнеман. Объекты интеллектуальной собственности в моде. URL: <http://designersfromrussia.ru/innovations-in-the-fashion-as-objects-to-protection/>. (дата звернення: 20.12.2020).

15. Відомості з Державного реєстру патентів України на корисні моделі. URL: <https://base.uipr.org/searchINV/search.php?action=search> (дата звернення: 24.12.2020).

16. Відомості з Державного реєстру патентів України на корисні моделі. URL: <https://base.uipr.org/searchINV/search.php?action=viewsearchres&page=4> (дата звернення: 25.12.2020).

17. Тофіло А. В., Левічева О. Д. Набуття прав інтелектуальної власності : навчальний посібник. Київ: Держ. ін-т інтел. власн., 2008, 182 с.

18. Шестимиров А. А. Товарные знаки : учебное пособие. Москва: ВНИИПИ, 1995, 58 с.

19. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3689-ХІІ / Верховна Рада України. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12> (дата звернення: 25.12.2020).

20. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20.03.1883 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123 (дата звернення: 28.11.2020).

21. The role of IP rights in the fashion business: a US perspective. URL: https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2018/04/article_0006.html (дата звернення: 23.12.2020).

22. Бошицький Ю.Л. Щодо пріоритетів співробітництва України з ЄС в контексті забезпечення прав людини у сфері інтелектуальної власності: *Часопис Київського університету права*. 2019/1. С. 168-175.

23. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-ХІІ / Верховна Рада УРСР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/959-12/conv#n23> (дата звернення: 25.12.2020).

24. Митний кодекс України : від 13 березня 2012 р. № 4495-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/conv#n298> (дата звернення: 25.12.2020).

25. Кібець Є.М. Охорона дизайнерських рішень у сфері індустрії моди в Україні: проблеми та перспективи вдосконалення. *Цивільне право України: нові виклики і перспективи розвитку*: матеріали ХVІІІ міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 98-й річниці з дня народж. В.П. Маслової (Харків, 28 лют. 2020 р.). Харків: Право, 2020. С. 259-264.

Yelyzaveta Kibets. The concept of goods containing a design solution in the system of cross-border protection of intellectual rights

After the entry into force of the Association Agreement with the EU, the field of protection of intellectual property rights began to be actively reformed. Gradual bringing Ukrainian legislation into line with EU acquis standards, creating conditions for strengthening economic and trade relations, achieving an appropriate and effective level of protection and enforcement of intellectual property rights, simplifying the creation and commercial use of innovative and creative products in the Parties. Creative products, such as fashion design solutions expressed in goods, may be protected as intellectual property. A design solution embodied in a particular product may be protected by one or more intellectual property institutions. Design decisions in the field of fashion are not explicitly defined in the legislation, but their properties are reflected in the characteristics of various objects of intellectual property rights. This article provides examples of which design decisions in the field of fashion correspond to which objects of intellectual property rights. The article also analyzes which objects of intellectual property rights contained in the design decision have cross-border protection, and which are actually ignored by customs authorities during import and export. The amendments to the normative legal acts in the field of application of measures to promote the protection and defense of intellectual property rights are analyzed, and correlated with the current norms of civil legislation of Ukraine. The problems faced by designers of the fashion industry at registration of the intellectual property rights to the products are analyzed. It is proposed to introduce the concept of "design solution in the field of fashion" and to provide a "preferential regime for the protection of design solutions in the field of fashion that contain objects of intellectual property rights." State support for young designers in Ukraine will allow the light industry sector to develop and help stabilize the country's economy.

Key words: intellectual property rights, trademark, utility model, copyright and / or related rights, industrial design, unregistered industrial design, utility model, commercial name.